

Saugos duomenų lapas pagal reglamentą 1907/2006/EB – REACH ir keitimą 2020/878/ES TERPENTINAS	1 puslapis iš 8 Peržiūra atlikta: 2024-11-08 Versija: 1
---	--

1 SKIRSNIS. Medžiagos arba mišinio ir bendrovės arba įmonės identifikavimas

1.1. Produkto identifikatorius: TERPENTINAS

Kitos identifikavimo priemonės: CAS Nr. 8006-64-2, EB Nr. 232-350-7

1.2. Medžiagos ar mišinio nustatyti naudojimo būdai ir nerekomenduojami naudojimo būdai: skirtas aliejiniams, alikidiniams dažams, lakams ir emaliams skiesti iki reikiamo klampumo, taip pat dažymo įrankiams plauti. Kiti naudojimo būdai nenumatyti.

1.3. Saugos duomenų lapo teikėjo duomenys:

Platintojas / fasuotojas: UAB „Užubaliai“
Adresas: Vasario 16-osios g. 16, Ignalina LT30114
Telefonas: +370 386 52892
El. paštas: uzubaliai@uzubaliai.lt www.uzubaliai.lt
Už SDL pildymą atsakingo kompetentingo asmens el. pašto adresas: uzubaliai@uzubaliai.lt

1.4. Pagalbos telefono numeris: Lietuvos apsinuodijimų informacijos biuras visą parą, Šiltnamių 29, LT-2043 Vilnius, telefonas +370 5 236 20 52 (visą parą), www.apsinuodijau.lt.

2 SKIRSNIS. Galimi pavojai

2.1. Medžiagos ar mišinio klasifikavimas

<i>Medžiagos klasifikavimas pagal CLP reglamentą Nr. 1272/2008/EB</i>		
<i>Pavojingumo klasės ir kategorijos</i>		<i>Pavojingumo frazių (teiginių apie pavojų) ir papildomos informacijos apie pavojų kodai</i>
Flam. Liq. 3	Degieji skysčiai, 3 kategorija	H226
Acute Tox. 4	Ūmus toksiškumas, 4 kategorija.	H302 + H312 + H332
Asp. Tox. 1	Plaučių pakenkimo prarijus pavojus (aspiracijos pavojus)	H304
Skin Irrit. 2	Odos ėsdinimas / dirginimas, 2 kategorija	H315
Eye Irrit. 2	Smarkus akių pažeidimas / dirginimas, 2 kategorija	H319
Skin Sens. 1	Odos jautrinimas, 1 kategorija	H317
Aquatic Chronic 2	Pavojinga vandens aplinkai, lėtinis poveikis, 2 kategorija.	H411

Pastaba: pavojingumo (H) ir papildomos informacijos apie pavojų (EUH) frazių tekstai nurodomi 2.2. poskirsnyje

2.2. Ženklavimo elementai:

Pavojaus piktogramos:

GHS02

GHS07

GHS08

GHS09

Signalinis žodis:

Dgr, PAVOJINGA!

Pavojingumo frazės (teiginiai apie pavojų):

H226 Degūs skystis ir garai.
H302+H312+H332 Kenksminga prarijus, susilietus su oda arba įkvėpus.
H304 Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį.

Saugos duomenų lapas TERPENTINAS	2 puslapis iš 8 Versija: 1
---	-------------------------------

H315	Dirgina odą.
H319	Sukelia smarkų akių dirginimą.
H317	Gali sukelti alerginę odos reakciją.
H411	Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Papildoma informacija apie pavojų: nėra.

Atsargumo frazės (atsargumo teiginiai):

P102	Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.
P210	Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, karštų paviršių, žiežirbų, atviros liepsnos arba kitų degimo šaltinių. Nerūkyti.
P260	Neįkvėpti garų, aerozolio.
P271	Naudoti tik lauke arba gerai vėdinamoje patalpoje.
P280	Mūvėti apsaugines pirštines.
P273	Saugoti, kad nepatektų į aplinką.
P301+P310	PRARIJUS: nedelsiant kreiptis į gydytoją.
P331	NESKATINTI vėmimo.
P405	Laikyti užrakintą.
P501	Turinį ir talpyklą šalinti pagal vietinius reikalavimus.

Kita informacija:

Vaikų sunkiai atidaroma pakuotė:	taikoma*
Liestinė pavojaus žymė:	taikoma*

***Taikoma tik mažmeninėje prekyboje parduodamam produktui, kurį gali įsigyti plačioji visuomenė.**

2.3. Kiti pavojai

PBT ar vPvB kriterijai: organinė medžiaga neatitinka klasifikavimo kriterijų.

Pavojai, susiję su užsidegimo arba sprogoimo galimybe: degūs skystis ir garai. Terpentino garai sunkesni už orą, kaupiasi prie grindų ir žemiau esančiose vietose. Virš 25°C temperatūroje gali sudaryti sprogius garų mišinius su oru. Gali užsidegti ne tik nuo atviros liepsnos, bet ir nuo žiežirbų, elektrostatinės iškrovos kibirkščių ar karšto paviršiaus. Šildant, garų išsiskyrimas intensyvėja. Terpentinu įmirkę skudurai gali savaime užsidegti.

Šiame gaminyje nėra endokrininę sistemą ardančių sudedamųjų dalių, kurių koncentracija yra 0,1% masės ir daugiau.

3 SKIRSNIS. Sudėtis arba informacija apie sudedamąsias dalis

3.1. Medžiagos - UVCB - nežinomos ar kintamos sudėties medžiaga. Terpentino sudėtis - lakios daugiausiai terpenų frakcijos ar distiliatai, gaunami sakų ekstrahavimu ar spygliuočių smulkinimu. Pagrindiniai komponentai yra C10H16 terpenų angliavandeniliai α -pinenas, β -pinenas, limonenas, 3-karenas, kamfenas. Sudėtyje gali būti kitų aciklinių, monociklinių ar biciklinių terpenų, oksiduotų terpenų ir anetolio. Tikslī sudėtis priklauso nuo rafinavimo metodų, spygliuočių amžiaus, augimo vietos ir rūšies.

EB Nr.	CAS Nr.	Indekso Nr.	Cheminis pavadinimas / REACH registracijos Nr.	Koncentracija, masės %	Klasifikacija pagal CLP reglamentą 1272/2008/EB
232-350-7	8006-64-2	650-002-00-6	Terpentinas, aliejus 01-2119502456-45-xxxx	≥ 99,9	Nurodyta poskirsnyje 2.1.

4 SKIRSNIS. Pirmosios pagalbos priemonės

4.1. Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas

Bendra informacija: visais atvejais, kai kyla abejonų ar pasireiškia pakenkimo sveikatai požymiai, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Jei nukentėjęs praradęs sąmonę, negalima duoti nieko gerti ar dėti ką nors į burną. Įtarus ar nustačius apsinuodijimą, nedelsiant kreiptis į gydytoją ar Apsinuodijimų informacijos biurą tel. (8 ~ 5) 236 20 52.

Saugos duomenų lapas TERPENTINAS	3 puslapis iš 8 Versija: 1
---	-------------------------------

Cheminės medžiagos, mišinio patekimo į organizmą būdas:

Įkvėpus: įprastomis naudojimo sąlygomis produktas mažai lakus, realaus pavojaus įkvėpti pavojingą kiekį garų naudojant pagal paskirtį įprastoje temperatūroje ir gerai vėdinamoje vietoje nėra. Įkvėpus daug garų, dirbant nevėdinamoje vietoje, ar aerozolių, išeiti į tyrą orą, giliai kvėpuoti. Pusiau sėdima padėtis, leidžianti laisvai kvėpuoti. Vėsiu oru šiltai užkloti. Praskalauti burną, jei įmanoma, praplauti nosį vandeniu. Jeigu yra kvėpavimo sutrikimų, nedelsiant kviesti gydytoją.

Patekus ant odos: prieš nuvelkant užterštus drabužius, nedelsiant juos nuplauti dideliu kiekiu vandens. Rankas ir kūno vietas, ant kurių pateko skystis, nuplauti vandeniu su muilu. Kreiptis į dermatologą, jeigu pasireiškia dirginimo simptomai.

Patekus į akis: kuo skubiau kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius. Išėjus, jeigu jie yra ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Toliau plauti akis pakėlus vokus arba atsargiai juos pakeliant ir nuleidžiant tekančiu vandeniu ne trumpiau kaip 10 - 15 minučių. Jeigu dirginimas išlieka – kreiptis į okulistą.

Prarijus: išskalauti burną, duoti gerti vandens ar pieno, jokių būdu nesukelti vėmimo – aspiracijos pavojus. Skubiai kreiptis pagalbos į gydytoją. Jei nukentėjęs praradęs sąmonę, negalima duoti nieko gerti.

4.2. Svarbiausi simptomai ir poveikis (ūmus ir uždelstas): įkvėpti garai ar aerozoliai gali dirginti gerklę / kvėpavimo takus, sukelti galvos svaigimą, mieguistumą bei kitą poveikį centrinei nervų sistemai. Pūslai, patekę į akis, sukelia labai smarkų dirginimą, net negrįžtamus pažeidimus. Džiovinama, nuriebalinama odą, ilgalaikis ar kartotinis poveikis gali sukelti odos džūvimą arba skilinėjimą, sudirginti (daugiau informacijos – žiūr. 11 sk.).

4.3. Nurodymas apie bet kokios neatidėliotinos medicinos pagalbos ir specialaus gydymo reikalingumą: prarijus pavojų kelia galimas aspiracinis poveikis – patekimas į plaučius, Gali sukelti cheminį plaučių uždegimą. Jei nurijus nekyla pykinimo ar dirginimo, duoti išgerti aktyvuotos anglies tablečių dispersijos vandenyje. Specialių priešnuodžių nėra, taikomas simptominis gydymas. Nukentėjusysis turi būti stebimas kurį laiką, nes apsinuodijimo požymiai gali pasireikšti po kelių ar net keliolikos valandų.

5 SKIRSNIS. Priešgaisrinės priemonės

5.1. Gesinimo priemonės:

Tinkamos gesinimo priemonės. nedideliems gaisro židiniams - smėlis, nedegus priešgaisrinis audinys, putų, milteliniai ar angliarūgštės gesintuvai, dideli gaisro židiniai gesinami putomis, vandens rūku.

Netinkamos gesinimo priemonės. nedideli vandens kiekiai, vandens čiurkšlė. Terpentinas netirpus vandenyje, sklinda vandens paviršiumi, skleisdamas ugnį.

5.2. Specialūs medžiagos ar mišinio keliami pavojai: garai sunkesni už orą, gali sudaryti sprogus mišinius. Degant, esant deguonies trūkumui, išsiskiria suodžiai, toksiškos dujos – anglies monoksidas, įvairūs tarpiniai degimo produktai, kurie gali būti kancerogeniški ar sukeliantys organų pakenkimus esant kartotiniams poveikiui.

5.3. Patarimai gaisrininkams: įkaitusios talpos dėl susidariusio viršslėgio gali sprogti. Jeigu neįmanoma talpų patraukti atokiau nuo liepsnos, talpas vėsinti vandens rūku. Vandens rūku sulaikyti degimo produktų sklaidimą.

Specialios apsaugos priemonės gaisrininkams: autonominiai kvėpavimo aparatai, nedegūs gaisrininkų rūbai.

6 SKIRSNIS. Avarijų likvidavimo priemonės

6.1. Asmens atsargumo priemonės, apsaugos priemonės ir skubios pagalbos procedūros: išsiliejus skysčiui, pašalinti bet kokius uždegimo, kibirkščių, elektrostatinį išrovų šaltinius. Užtikrinti maksimaliai galimą patalpų ventiliaciją. Terpentino garai sunkesni už orą ir sklinda prie grindų. Garai, susijungę su oru, gali sudaryti sprogus mišinius. Neįkvėpti garų, vengti patekimo ant drabužių ir odos. Ypač saugotis, kad nepatektų į akis. Dirbant mūvėti pirštines. Išsiliejus dideliems kiekiams – naudoti kvėpavimo takų ir odos apsaugos priemones, nurodytas 8 skirsnyje. Nevilkėti sintetinių rūbų, netinka lateksinės pirštinės. Išsiliejimo vietoje grindys slidžios. Asmenims, nedalyvaujantiems avarijos likvidavime, pasišalinti vengiant kontakto su išsiliejusiu produktu.

6.2. Ekologinės atsargumo priemonės: saugoti nuo pasklidimo, neleisti išsiliejusiam produktui patekti į lietaus kanalizaciją, ant dirvožemio.

Saugos duomenų lapas TERPENTINAS	4 puslapis iš 8 Versija: 1
---	-------------------------------

6.3. Izoliavimo ir valymo procedūros bei priemonės: skysčiui išsiliejus patalpoje priklausomai nuo kiekio – jeigu neįmanoma susemti arba, jeigu nėra nedegančių sorbentų, iššluostyti skuduru, kurį nedelsiant išnešti į lauką, kad išdžiūtų. Vietas, kur buvo pasklidęs skystis, iššluostyti drėgnu skuduru su ploviklio tirpalu. Didelių išsiliejimų atveju – susemti skystį į metalines ar plastikines (PE, PP) sandariai užsidarančias talpas, likučius surinkti nedegia sugeriančia medžiaga, pavyzdžiui, smėliu, žemėmis ir supilti į sandarų užsidarančią metalinį ar plastikinį, nesukeliantį elektrostatinį iškrovų, rezervuarą. Likučius nuplauti ploviklio tirpalu. Išsiliejus mažiems kiekiams – iššluostyti drėgnu skuduru su ploviklio tirpalu.

6.4. Nuoroda į kitus skirsnius: tinkamos asmeninės apsaugos priemonės nurodytos 8 skirsnyje, atliekų šalinimas – žiūr. 13 skirsnį.

7 SKIRSNIS. Tvarkymas ir sandėliavimas

7.1. Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės: naudoti pagal etiketėje nurodytą paskirtį. Dirbti atokiau nuo kibirkščių, uždegimo šaltinių gerai vėdinamose vietose. Vėdinimas turi užtikrinti, kad garų koncentracija ore neviršytų nustatytų ribinių dydžių. Neįkvėpti garų, vengti patekimo ant drabužių, odos ir į akis. Imtis priemonių elektrostatinėms iškrovoms išvengti. Skysčiu sudrėkę drabužiai, skudurai gali savaime užsidegti. Nevalgyti, negerti ir nerūkyti darbo vietose. Plauti rankas po naudojimo. Nusivilkti užterštus drabužius ir nusiimti užterštas apsaugos priemones prieš įeinant į valgymui skirtas zonas.

7.2. Saugaus sandėliavimo sąlygos, įskaitant visus nesuderinamumus: sandėliuoti tik sausose, gerai vėdinamose tamsiose patalpose, įrengtose pagal priešgaisrinius reikalavimus degių skysčių sandėliavimui. Laikyti žemesnėje nei 30 °C temperatūroje, atokiau nuo šilumos, užsidegimo šaltinių. Apsaugoti pakuotes nuo mechaninio pažeidimo. Saugoti nuo tiesioginių saulės spindulių. Pakuotės turi būti sandariai uždarytos. Nelaikyti kartu stiprių rūgščių, oksidatorių.

7.3. Konkretus (-ūs) galutinio naudojimo būdas (-ai): nurodyta poskirsnio 1.2.

8 SKIRSNIS. Poveikio kontrolė / asmens apsauga

8.1. Kontrolės parametrai - cheminių medžiagų ribiniai dydžiai darbo aplinkos ore – HN 23:2011 (2018 m., 2019 m., 2020 m. ir 2021 keitimai) rasti duomenys:

Cheminė medžiaga		Ribinis dydis						Poveikio sveikatai ypatumų žymenys / pastabos*
		Ilgalaikio poveikio ribinis dydis (IPRD)		Trumpalaikio poveikio ribinis dydis (TPRD)		Neviršytinas ribinis dydis (NRD)		
Pavadinimas	CAS	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm	
Terpentinas	8006-64-2	150	25	300	50	-	-	J O 1)

* **Poveikio sveikatai ypatumai, pastabos:** O – medžiaga į organizmą gali prasiskverbti pro nepažeistą odą; J – jautrinantis poveikis.

1) Spygliuočių sakai jautrina odą. Atskirų terpenų, išskyrus 3-kareną, jautrinantis poveikis nėra ištirtas.

DNEL - išvestinės (apskaičiuotosios) ribinės poveikio nesukeliančios vertės (Derived-No-Effect-Levels)

Darbuotojai -	įkvėpus	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	0,78 mg/ m ³
Darbuotojai -	įkvėpus	ūmus	sisteminis poveikis:	51,6 mg/ m ³
Darbuotojai -	įkvėpus	ilgalaikis	vietinis poveikis:	3,9 mg/m ³
Darbuotojai -	įkvėpus	ūmus	vietinis poveikis:	10,3 mg/m ³
Darbuotojai -	per odą	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	1,6 mg/kg / bw/day
Darbuotojai -	per odą	ūmus	sisteminis poveikis:	1,6 mg/kg / bw/day
Darbuotojai -	per odą	ilgalaikis	vietinis poveikis:	3,17 mg/kg / bw/day

Saugos duomenų lapas TERPENTINAS	5 puslapis iš 8 Versija: 1
---	-------------------------------

Darbuotojai -	per odą	ūmus	vietinis poveikis:	9,51 mg/kg / bw/day
Vartotojai -	įkvėpus	ilgalais	sisteminis poveikis:	0,018 mg/ m ³
Vartotojai -	įkvėpus	ūmus	sisteminis poveikis:	0,12 mg/ m ³
Vartotojai -	per burną	ilgalais	sisteminis poveikis:	0,11 mg/kg / bw/day
Vartotojai -	per burną	ūmus	sisteminis poveikis:	0,59 mg/kg / bw/day

Pastabos: nurodoma Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) tinklavietėje pateikiama informacija.
Darbuotojai — *workers* -reiškia ir bet kokius profesionalius naudotojus;
Vartotojai - — *consumer* - reiškia plačioji visuomenė;
bw/day - *body weight / day* - kūno masės per dieną

PNEC - prognozuojama neveiki koncentracija (*Predicted No Effect Concentration*) - nustatyti neįmanoma, kadangi terpentinas yra nenustatytos sudėties medžiagos (UVCB) – daugiausiai terpenų mišinys. Standartiniai PNEC nustatymo metodai taikomi pavienėms medžiagoms ir nėra tinkami sudėtinių medžiagų rizikos vertinimui.

8.2. Poveikio kontrolė

8.2.1. Atitinkamos techninio valdymo priemonės: gera patalpų ventiliacija, vengti išsiliejimo.

8.2.2. Individualios apsaugos priemonės, pavyzdžiui, asmeninės apsaugos įranga:

- a) akių ir (arba) veido apsauga: esant galimybei patekti į akis, dirbti su apsauginiais akiniais.
- b) odos apsauga: apsauginės pirštinės, atitinkančios EN ISO 374-1 (EN 374-1) reikalavimus, atsparios naftos produktams ir alkoholiams, iš chloropreninės, butilinės nitrilinės (NBR) gumos ar PVCh. Būtina įvertinti pirštinių gamintojo nurodomą prasiskverbimo laiką ir laiku keisti pirštines. Kitos odos apsauginės priemonės - nesielektrinantys, geriausiai medvilniniai darbo rūbai, guminiai arba odiniai batai.
- c) kvėpavimo organų apsauga: įprastai naudojant - nereikalingos. Esant nepakankamam vėdinimui ar didelių išliejimo atveju naudoti kaukes ar puskauses su filtru, apsaugančiu nuo organinių dujų, garų ar aerozolių (apsaugos lygis – A1 arba A2 pagal EN 14387) arba filtruojamąsias puskauses su vožtuvais apsaugai nuo dujų FFA1 arba FFA2 pagal EN 405.
- d) apsauga nuo terminių pavojų: netaikoma.

8.2.3. Poveikio aplinkai kontrolė: vengti išsiliejimo, patekimo į kanalizaciją, ant dirvožemio.

9. SKIRSNIS. Fizikinės ir cheminės savybės

9.1. Informacija apie pagrindines fizikines ir chemines savybes

a) Fizinė būsena:	skystis
b) Spalva:	skaidrus bespalvis arba gelsvas
c) Kvapas:	specifinis stiprus terpenų
d) Lydimosi ir stingimo temperatūra:	nuo - 60 °C iki - 50 °C
e) Virimo temperatūros intervalas:	nuo 154 °C iki 170 °C
f) Degumas:	degus skystis
g) Viršutinė ir apatinė sprogo ribos:	0,8 – 6 tūrio %
h) Plūpsnio temperatūra:	30 - 37 °C (uždaramo tiglyje)
i) Savaiminio užsidegimo temperatūra:	220 – 270 °C
j) Skilimo temperatūra:	tikslų duomenų nėra, > 150 °C – distiliacijos pradžia
k) pH:	netaikoma
l) Klampa:	kinematinė - < 2 mm ² /s (40 °C temp., EN ISO 3104)
m) Tirpumas:	vandenyje netirpus, tirpsta angliavandeniliuose
n) Pasiskirstymo koeficientas n-oktanolis / vanduo:	log P _{ow} = > 4 (terpenai)
o) Garų slėgis:	0,25 – 0,67 kPa (20 °C temperatūroje)
p) Santykinis tankis:	0,855 - 0,866 (20 °C temperatūroje)

Saugos duomenų lapas TERPENTINAS	6 puslapis iš 8 Versija: 1
---	-------------------------------

q) Santykinis garų tanki (oras = 1):	4,6 – 4,8
---	-----------

9.2. Kita informacija:

Sprogstamosios (sprogiosios) savybės:	terpentinas nelaikomas sprogiu. tačiau garai su oru aukštesnėje nei 25 °C sudaro sprogius mišinius
Oksidacinės savybės:	neturi oksidacinių savybių, oksiduojasi veikiant stipriems oksidatoriams.

10 SKIRSNIS. Stabilumas ir reaktyvumas

10.1. Reaktyvumas: reaguoja su oksidatoriais, halogenais, mineralinėmis rūgštimis. Tirpdo kai kuriuos plastikų, gumų.

10.2. Cheminis stabilumas: medžiaga stabili normaliomis aplinkos ir numatomomis sandėliavimo ir tvarkymo temperatūros ir slėgio sąlygomis. Lėtai oksiduojasi reaguodamas su oru ar šviesos poveikyje, sudarydamas oksidacijos produktus, kurie yra toksiškesni už terpentiną.

10.3. Pavojingų reakcijų galimybė: reaguojant su stipriais oksidatoriais.

10.4. Vengtinės sąlygos: saugoti nuo atviros ugnies, šilumos šaltinių, tiesioginių saulės spindulių. Nelaikyti aukštesnėje nei + 40 °C temperatūroje. Vengti ilgalaikio tiesioginio kontakto su oru.

10.5. Nesuderinamos medžiagos: stiprūs oksidatoriai, stiprios rūgštys.

10.6. Pavojingi skilimo produktai: anglies monoksidas, anglies dioksidas, kiti tarpiniai organiniai skilimo ir oksidacijos produktai.

11 SKIRSNIS. Toksikologinė informacija

11.1. Informacija apie pavojų klases, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1272/2008

a) ūmus toksiškumas: terpentinas klasifikuojamas kaip kenksmingas prarijus, susilietus su oda ir įkvėpus. ECHA pateikiami bandymų su gyvūnais duomenys:

Prarijus, LD₅₀ = 4000 mg/kg (žiurkės);
 Per odą, LD₅₀ = > 2000 mg/kg (triušiai);
 Įkvėpus, LC₅₀ = 13,7 mg/l/4 h (žiurkės);

b) odos ėsdinimas ir (arba) dirginimas: terpentinas klasifikuojamas kaip dirginantis. Pakartotinis poveikis gali sukelti odos džiovimą arba skilninimą.

c) didelis kenksmingumas akims ir (arba) akių dirginimas: terpentinas klasifikuojamas kaip sukeliantis smarkų akių dirginimą.

d) kvėpavimo takų arba odos jautrinimas: terpentinas klasifikuojamas kaip jautrinantis, sukeliantis odos alergiją.

e) mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms:

f) kancerogeniškumas: remiantis turimais neatitinka klasifikavimo kriterijų.

g) toksiškumas reprodukcijai:

h) STOT - specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis):

h) STOT - specifinis toksiškumas konkrečiam organui (kartotinis poveikis): remiantis turimais neatitinka klasifikavimo kriterijų.

j) aspiracijos pavojus prarijus, atitinka klasifikavimo kriterijus. Patekęs į plaučius nurijus arba vemiant gali sukelti cheminį pneumonitą.

Informacija apie tikėtinus poveikio (ekspozicijos) būdus, su fizinėmis, cheminėmis ir toksinėmis savybėmis susiję simptomai:

Įkvėpus: įkvėpus daug garų arba būnant mažai vėdinamoje patalpoje garai – viršutinių kvėpavimo takų dirginimas, perštinti gerklė, į astmą panašūs simptomai - švokštimas, spaudimas krūtinėje, spazminis kosulys, dusimas, sunkus padažnėjęs kvėpavimas, galvos skausmas ir svaigimas. Aspiracija gali sukelti plaučių edemą. Simptomai gali atsirasti po tam tikro laiko. Pakartotinas daugkartinis poveikis gali sukelti bronchitą.

Saugos duomenų lapas TERPENTINAS	7 puslapis iš 8 Versija: 1
---	-------------------------------

Patekus ant odos: dirginantis poveikis, paraudimai, niežtėjimas. Pašalina nuo odos natūralų riebalų sluoksnį, sausina odą. Pakartotinas daugkartinis poveikis gali sukelti alergiją, dermatitą. Sorbuojasi į organizmą net pro nepažeistą odą.

Patekus į akis: labai smarkus dirginimas – paraudimas, skausmas, ašarojimas, regėjimo sutrikimai.

Prarijus: gali sukelti bendrą organizmo apnuodijimą, virškinamojo trakto pažeidimus, gerklės, stemplės, virškinamojo trakto dirginimas, rijimo sutrikimai, seilėtekis. Kiti ūmaus apsinuodijimo simptomai – raižantys pilvo skausmai, vėmimas ir viduriavimas, kolapsas, šokas. Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus vemiant, gali sukelti mirtiną cheminį plaučių uždegimą (aspiracijos pavojus).

Uždelstas, ūmus ir lėtinis poveikis dėl trumpalaikės ir ilgalaikės ekspozicijos: nuolat kvėpuojant terpentino garais, ilgai būnant patalpose, kur garų koncentracija viršija nustatytus ribinius dydžius, dėl absorbcijos į organizmą per kvėpavimo takus galimi kepenų, inkstų, centrinės nervų sistemos, pakenkimai, širdies veiklos sutrikimai. Terpenai gali sorbuotis į organizmą per odą, ilgai veikiant odą galimi tokie pat sveikatos pakenkimai, kaip ir ilgai kvėpuojant. Ilgalaikis ir nuolatinis poveikis gali pasireikšti alerginėmis reakcijomis.

11.2. Informacija apie kitus pavojus

Nėra endokrininę sistemą ardančių komponentų, kurių koncentracija yra 0,1% masės ar daugiau.

12 SKIRSNIS. Ekologinė informacija

12.1. Toksiškumas: terpentinas klasifikuojamas kaip toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus. Literatūroje pateikiami prieštaringi ekotoksiškumo vandens organizmams duomenys (1mg/l < L(E)C50 < 10 mg/l), todėl šiame SDL-e nenurodomi.

12.2. Patvarumas ir skaidumas: terpentinas mažai tirpus vandenyje, biologiškai skaidus (OECD 301F). Vandenyje hidrolizė nevyksta. Lakumas yra greičiausia ir labiausiai dominuojanti pašalinimo nuo vandens paviršiaus, nuosėdų ir dirvožemio priežastis.

12.3. Bioakumuliacijos potencialas: terpentino komponentams nenustatytas..

12.4. Judrumas dirvožemyje: lakumas nedidelis, skystis gali įsiskverbti į dirvožemį kol pasiekia gruntinius vandenis.

12.5. PBT ir vPvB vertinimo rezultatai: remiantis turimais duomenimis neatitinka klasifikavimo kriterijų.

12.6. Endokrininės sistemos ardamosios savybės: nėra galutinių išvadų apie terpentino komponentų poveikį endokrinei sistemai.

12.7. Kitas nepageidaujamas poveikis: vandens paviršiuje pasklidęs sudaro monomolekulinę plėvelę, neleidžiančią patekti deguoniui iš oro, kuri per laiką išgaruoja. Žalingas dirvožemio ir vandens organizmams išsiliejimo vietoje.

13 SKIRSNIS. Atliekų tvarkymas

13.1. Atliekų apdorojimo metodai: draudžiama atliekas išleisti į kanalizaciją, pilti į vandens telkinius, ant dirvožemio. Atliekų kodai: 14 06 03* - kiti tirpikliai ir tirpiklių mišiniai; 07 01 04*; 07 03 04* - kiti organiniai tirpikliai, plovimo skysčiai ir motininiai tirpalai". Pavojingumą lemiančių savybių kodai pagal 1357/2014/ES: HP 3 - degiosios skystos atliekos, HP 4 – dirginančios; HP 6 – ūmiai toksiškos; H 14 - ekotoksiškos. Produkto atliekos tvarkomos pagal "Atliekų tvarkymo taisyklių" ir vietos savivaldos nustatytus reikalavimus. Dideli atliekų kiekiai utilizuojami kaip pavojingos atliekos. Produkto atliekos gali būti sudegintos specialiose įrenginiuose. Tuščios pakuotės (kodas 15 01 02 – "plastikinės pakuotės") gali būti perdirbamos.

14 SKIRSNIS. Informacija apie vežimą (ADR/RID)

14.1.	JT numeris:	1299
14.2.	JT teisingas krovinio pavadinimas:	TERPENTINAS
14.3.	Vežimo pavojingumo klasė (-s):	3;
	Klasifikacinis kodas:	F1;
	Pavojaus ženklai:	3
	Riboti ir nekontroliuojami kiekiai (LQ, EQ):	5 L; E1
14.4.	Pakuotės grupė:	III
14.5.	Pavojus aplinkai:	pakuotės žymimos aplinkai pavojingumo ženklu "žuvis ir medis" *

Saugos duomenų lapas TERPENTINAS	8 puslapis iš 8 Versija: 1
---	-------------------------------

Pastabos: * pagal p. 5.2.1.8 aplinkai pavojingos medžiagos ženklų neįrašymas pakuotės, kuriose yra 5 l arba mažesnis kiekis skysčių.

Produktui, supakuotam į iki 5 L talpos pakuotę, ADR reikalavimai netaikomi.

14.6. Specialios atsargumo priemonės naudotojams: transporto priemonėje privalo būti kvėpavimo takų ir odos apsaugos priemonės, nurodytos 8 skirsnyje. Pakuotės turi būti sandariai uždarytos, sukrautos taip, kad būtų išvengta jų mechaninio apgadavimo rizikos.

14.7. Nesupakuotų krovinių vežimas jūrų transportu pagal IMO priemones: netaikoma.

15 SKIRSNIS. Informacija apie reglamentavimą

15.1. Su konkrečia medžiaga ar mišiniu susiję saugos, sveikatos ir aplinkos teisės aktai

- EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1907/2006 2006 m. gruodžio 18 d. dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB.
- Komisijos reglamentas (ES) 2020/878 2020 m. birželio 18 d. kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) II priedas.
- 2008 metų gruodžio 16 dienos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantį Direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006.
- Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR).
- 2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 1357/2014, kuriuo pakeičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančios kai kurios direktyvos III priedas.
- HN 23:2011 "Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai" (Patvirtinta LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. rugsėjo 1d. įsakymu Nr. V-824/A1-389, Žin., 2011, Nr. 112-5274), keitimai - LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 12 d. įsakymas Nr. V-695/A1-272, TAR, 2018-06-15, Nr. 9988; 2019 m. spalio 24 d. įsakymas Nr. V-1203/A1-646, TAR, 2019-10-29, Nr. 17148; 2021 m. sausio 6 d. įsakymas Nr. V-13/A1-12, TAR, 2021-01-06, Nr. 184.
- Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės, nauja redakcija (patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. D1-225, TAR, 2016-04-01, Nr. 2016-06779 su vėlesniais keitimais).
- Atliekų tvarkymo taisyklės. (nauja redakcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. D1-831, TAR 2017-10-11, i. k. 2017-16089, keitimas TAR, 2018-01-02, Nr. 57, i. k. 2018-00057).
- Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331, Žin., 2007, Nr. 123-5055), keitimas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. A1-170 (TAR, 2018-04-20, Nr. 2018-06281).

15.2. Cheminės saugos vertinimas: atliktas.

16 SKIRSNIS. Kita informacija

Saugos duomenų lapo papildomi pildymo šaltiniai: terpentino gamintojų parengti saugos duomenų lapai ir informacija, nurodyta Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) tinklavietėje apie cheminės medžiagos fizikines – chemines, toksikologines ir ekotoksikologines savybes.

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, mišiniu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie cheminės medžiagos poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, mišinio savybių.

Saugos duomenų lapo pabaiga